

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékire postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétő és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásán
 vagy megőrsésére nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, június 7.

Stefi és Gyurka.

Ne tessék megijedni, nem képes könyv következik e cím alatt, a jó Lajos és rossz Gyuri könyve mintájára. Ámbár nem lehet tagadni, hogy a Stefi-Gyurka-hecczben van valami, a mi ezt a derék képes könyvet juttatja eszünkbe.

A kezdete határozottan ilyesformán indult.

Rakovszky István amugy könnyedén Kubinyit csak Gyurkának czimezte, a mi nagy derűtséget keltett. Ezzel a kaczagással el is lett volna intézve az ügy, ha a meggyurkázott, Kubinyiban fel nem ébred a diákvirtus és oda nem vágja az élczelődőnek:

— Ha én Gyurka, te meg Stefi! Csak azért is! Érted? te . . . te . . . te . . . Stefi!

A bánatos hangból, az elkeseredésből szinte előre sejti az ember, hogy no ebből baj lesz. A kis Gyurka-diáknak hamarosan el fog törni a mécsese.

El is tört az egyszeriben. Áradtak a könnyek a hazáért, melyet Rakovszky elárult, a magyarokért, kiket a néppárt eltólosít s a liberális musért, melyet a sötét reakció legyűr, fojtogat, megöl, megsemmisít. A keserves zokogás végső csuklása egy kétségbeesett sikoltás:

— Én csak a tót gimnáziumot követelem, de te az egész Magyarországot eladtad a császárnak! Te Stefi!

Ezzel a váddal foglalkoztak a lapok bőven s bőven letárgyalták annak minden részletét. Volt, a melyik elhitte a zokogást elejétől végig, volt, a melyik csak egy részt hitt el — a többi hallgatott. Olyan vádak voltak, a melyekkel szemben valakit védeni is nehéz dolog.

Rakovszky e csúfos nyelvtölgötés alatt mutatta meg, hogy nem — Stefi. Hallgatott s nem felelt vissza a nyelveskedésre. Minek? Ha a nyugalom helyreáll, ugys ki fog derülni, ki a Gyurka, ki a Stefi, melyik fog kerülni valamikor képes könyvbe.

A nyugalom kezd helyreállani s ime egyszerre köddé foszlanak Kubinyi vádaskodásai.

Rakovszkynak váratlan védelmezői támadtak: a Magyar Nemzet és a Budapesti Napló. Tudomásunk szerint egyik sem a néppárt hivatalos lapja.

Hiteles információk alapján mind a kettő kijelenti, hogy a neki tulajdonított nyilatkozatok egy részét Rakovszky nem is tette, másik részét pedig nem úgy tette. Szóval egy része tóditás, más része lóditás.

Ilyen eszközökkel akarták lejárni a magyar ellenzék legtemperamentumosabb tagját, a ki 67-es alapon jobb ellenőrzője volt a magyar nemzet jogainak, mint Kossuth Fránczi, Eötvös Kari, Olay Lajcsi & Co (hogy már a Gyurka-féle képeskönyv-stilusban maradjunk.)

Szerencsére — vagy természetesen? — a puska ezuttal visszafelé sült el.

Nem csoda; rozsdás lett a sok könnytől, melyeket Kubinyi elzokogott.

A lövés fellobbanó fényénél nem fog ártani ezeket a rozsdá-előidéző könnyeket kissé szemügyre venni. Jó görcső és jó vegy szerek segélyével még azt is ki fogjuk talán süthetni, melyik könny volt őszinte, melyik csak olyan krokodélusi?

A Stefi-féle könnyek, mint a Magyar Nemzet és Budapesti Napló kisütötték, föltétlenül nem igaziak. Olyan görcsővel vizsgálták meg, a melynek hitelességében nincs okunk kételkedni. A Rakovszky ellen szórt vádak le vannak szállítva kellő értéktelenségükre.

Maradt azonban egy vád, a mely megmaradt sértetlenül: az önvád, melyet Kubinyi György saját maga ellen hozott fel önkéntelenül, akaratlanul: a tót gimnázium ügye.

Az, hogy valaki magyar ellenzéki képviselő létére elárulja egész Magyarországot a császárnak meg a tótoknak: önmagában is nevetséges vád, a melyet nyugodt gondolkodás mellett el sem lehet hinni. Ha magáról mondja valaki: örült; ha más mondja róla: — — — —

Ellenben hogy valaki a tót gimnázium hiányát fájlalja s azt akarja helyreállítani és ezt ő maga bevallja: nos, ez már a legnagyobb mértékben hihető.

Kubinyi György ur nagyban kívánja, hogy az ő szavát elhigyük. Ne vegye hát rossz néven, ha azt a szavát hiszszük el legjobban, a melyik leghihetőbb.

A ki másnak vermet ás —
 S mi az egész heccz vége?

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Házasság szerelemből.

(Szlavoniai történet.)

Irta: Roda-Roda.

— A legboldogabb ember a földkerekségén te vagy, Jancsim! — szólítottam meg tíz év óta nem látott barátomat. Van egy aranyos szőke szépség feleséged, két gyönyörű gyermek; életed nyugodt és gondtalan, szóval mindened meg van, kell-e még egyéb?

— Nem, nem kell nekem semmi!

— Vigyen el az ördög, ha irigylem a boldogságodat. Isten ments! A tiedet legkevésbé. Megérdemled, becstüllettel megszolgáltál érte — valamikor szükségem lesz a naptáram részére egy cikkre, melynek a »A nemes tett jutalma« lesz a címe, bizonyos, hogy abban neked fogok emléket emelni.

— Hogy mondd; a »nemes tett jutalma« kérdé ő megütödvé.

— No ne szenteskedj, ne éretlenkedjél. A füllentés nem használ ugyse semmit. Hallottam az esetedet!

— Az én esetemet? Vagy ugy! Szerelmi házasságomat érted, ugy-e?

— Természetes, hogy azt.

— Szép s vajjon mit tudott neked erről beszélni a világ szája?

— Mit? Hát azt, hogy hogy és mint történt ez az eset; a kezdetet — és folytatást, szóval mindent, az egész tényállást.

— Akarsz tenni nekem egy szívességet?

— Hogyne!

— Ugy hát beszéld el nekem a szerelmi házasságom történetét.

— Különös gondolat! En beszéljem el neked saját szerelmi házasságod történetét?

— Nagyon kérnélek rá.

— De ugyan mi végre tegyem ezt? Hát te nem tudod ugys?

— Őszintén szólva nem! Azaz nincs fogalmam róla, hogy milyen alakban forog meg a közvélemény száján. Csak egyetlen igaz barátom van a világon s ez te vagy; kivel beszélhetném el tehát az én történetemet mással, mint teveled.

— Tehát jó, ha annyira költöd az ebet a karóhoz hát legyen. Elmondom. Csend!

»Zagar János ezelőtt tíz évvel meglehetősen rosszul állt, ugyszólván szegény sorba menő ember volt. Vagyonát az a tizenkétezer forint képezte, melyet valamelyik nagynénjétől örökölt s az a végbizonyítvány, melyet a gazdasági iskolában szerzett, s mely élet-kenyerének s önfentartásának alapját volt képezendő. A szerencse kedvezett a gyereknek s hamarosan állásba jutott a dragoviczai uradalomban. Itt megismerkedett egy dús gazdag fakereskedő leányával s egyttal bele is szeretett. Bocsnát egy kissé Jancsi, hogy is hívják csak a feleségét?

— Ljubá-nak.

— A családi nevét kértem.

— Családi neve: Milakics.

— Ugy van. Ljubicza Milakics viszonzotta az ifju érzelmeit, szülei azonban ellenezték és akadályozták az ifju pár egyesülését, mert János nem találták elég gazdag embernek. Jancsi közel volt a kétségbeeséshez. Ne hogy reménytelen szerelme tárgyával naponta találkoznia kelljen s ezzel lelki kinjait megtízszerezze, elköltözött a vidékről és Turpinban vásárolt magának egy kisebb birtokot, amolyan tanya félet. No mit képzagsz ugy, János?

— Semmi, csak folytasd!

— Jó tehát menjünk tovább. Itt élte János napjait szorgalmas munka közt. Napról-napra gyarapodott, jobb módba jutott. Ráadta magát az állattenyésztésre, szerencsét próbált a nemesebb fajtájú szarvasmarha nevelésével; azután erdőket irtott s a kiirtott erdőterületek helyére szőlőt ültetett, nemes gyümölcsöt termelt, ugy hogy pusztája valódi mintagazdasága lett a vidéknek. A legelső családok minden habozás nélkül, bátran vejükül fogadták volna a vállalkozó és szép jövőre jogosított férfit. Egy szép napon ez az ember csak azt hallja, hogy Milakics tönkre jutott, minden vagyona elszórt, mert egyik nagy vállalata, a mely szerint külföldre fát kellett volna szállítania, nem sikerült, csütörtököt mondott. Más ember a János helyében még bizonyos örömmel és elégtétellel fogadta volna ezt a hírt, hiszen annak az embernek a bukásáról, tönkremenéséről szólt, a ki büszke volt őt ve

Az, hogy ha erről a hecczről képes-könyvet fog írni Pósa Lajos és rajzolni Linek Lajos: abban Stefi nem lesz benne. Ő megmarad Rakovszky Istvánnak. Ellenben Gyurka csak Gyurka maradt, szegény.

Beszámoló P.-Szöllősen.

Fassie Tódor Biharmegye Magyar-Cséke választókerületének orsz.-gyűlési képviselője Pecze-Szöllős választó közönsége előtt f. hó 7-én délután fél kettőkor beszámoló beszédet tartott, melyen a község szavazóképes polgárai elég számmal megjelenván, a képviselő két évi munkálkodásának eredményét méltó figyelemmel végig hallgatták. Fassie környezetében voltak: Korda András pártelnök, Szőlősy Ferencz és Ertsey Dezső szolgabírák. A beszámoló után látogatást tettek a község érdekekben dús lelképásztornánál, ki is szívesen fogadta a látogatókat, mely után a kerület többi közséjeibe eltávoztak.

Változás a kabinetben.

Kormánypártból kikerült szóbeszéd szerint a következő kombináció járja:

»Szabó Miklós a kuria elnöke, a ki már csaknem 80 éves, az őszel nyugdíjba megy és helyét Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter fogja elfoglalni. A kultuszminiszter azonban csak a választások után hagyja ott tárczáját, melyet Széll Kálmán miniszterelnök Horánszky Nándornak szánt. A volt nemzeti pártnak korifeusa azonban belügyminiszter akar lenni, miért is nem lehetetlen, hogy Széll Kálmán a választások után végre is engedni fog Apponyi és Szilágyi amaz óhajának, hogy a belügyminiszteri tárczát Horánszky vegye át, a mely esetben Wlassics örökébe gróf Andrássy Tivadar lépne.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Nelson imádságos könyve a váradi muzeumban.

Irta: Dr. Némethy Gyula.

A váradi muzeum egyik nagy jöltevőjének a bibornok-püspöknek kegyességéből érdekes ritka ságnak jutott birtokába. Ez a híres Nelson admirális, altengernagy, a trafalgari és abukiri győző, Napoleon diadalmas ellenfelének könyve, a hivatalos anglikán »*Book of Common Prayer*« egy 1758-iki példánya. A czimlapot két tiszta levél előzi meg. Az első levél második lapján e fakult tintával irt sorok olvashatók:

Captain Locker
to Lieutenant Nelson
august 13-th 1777.

E könyvet tehát Locker kapitány ajándékozta az akkor még csak 19 éves hajóhadnagy-
nak, az ifju Nelsonnak. A harmadik oldalon levő pár írott sor 22 évvel később kelt. Rosszabb tollal, bizonytalan kézzel irt sorok ezek, hozzá még a tinta is széjjel folyt egy kissé:

Given by Horatio Lord
Nelson to Lady Hamilton
Palermo 19-th 1799 May 19-th
God protect this great
and brave man.

(Horatio lord Nelson ajándéka Lady Hamiltonnak, Palermo 1799 máj. 19-én. Isten oltalmazza e nagy, bátor férfit). Lady Hamilton egy alacsony származású, rendkívül ügyes kalandornő volt, kit Hamilton Vilmos, nápolyi angol követ 1791-ben vett el, s ki férjével együtt a nápolyi udvarnál Franciaország ellen fondorodott. Itt ösmerkedett meg vele a híres Nelson, kinek az egykori színésznek csakhamar kedvese lett, s ki őt és férjét 1800-ban követte vissza Angliába, akkor, midőn ő, t. i. Nelson a nápolyi köztársasági párt tagjait a kötött szerződés megszegésével egyik hajója árboczfájára akasztatván, egyelőre kegyvesztetté lőn. Lord Hamilton nemsokára elhalt, s így Nelson és az özvegy még háborítlanul folytathatták viszonyukat, melyből egy leánygyermek származott. Nelson, amint tudjuk életét a trafalgari ütközetben vesztette el, melyben az egyesült francia-spanyol hajóhadat megsemmisítette.

Lady Hamilton tiz évvel élte túl kedvesét, mely után nagy nyomorban halt el Calaisban.

A következő oldalon, szemben a könyv czimlapjával, van az utolsó jegyzés:

Sr. Bischöflichen Gnaden, D. Bischof von Szathmár, Dr. L. Schlauch in tiefster Verehrung.
25/4 1878.

Aug. Kraus
Charlotte Kraus.

Kraus Agoston, a még ma is élő nyugtábornok (Linzben) egyik öse, ki Lady Hamiltonnal rokonságban volt, ajándékozta e könyvet 1878-ban a bibornoknak, midőn ez még szathmári püspök volt, hódolatos tisztelete jeléül.

De lássuk immár magát a könyvet. Ez egy kis vörösbarna bőrbe kötött meglehetősen vaskos kötet. Magassága 13.5 cm., szélessége 8 cm., vastagsága 3. A katolikus egyház imakönyveiből a római mesekönyvből és a breoiáriumból van összeállítva a tartalma, mely némely helyen egészen katolikus szellemet lehell. Először 1549-ben szerkesztették VI. Edvárd rendeletére, de később adalékokkal (aditamentumokkal) bővítették.

Rövidre vont tartalma a következő: Először a naptár: The Calendar, mint a breviáriumban. Azután a reggeli imádság: The order for morning prayer, majd az esteli: evening prayer. Erre következik Szt. Athanasz gyönyörű Credoja: The Creed of S. Athanasius, majd egy litánia, mely a kath. Mindenszentek litániájának átdolgozása »szentek nélkül«. Meglehetősen aulikus szellemet lehell. A forradalmak távöltartásáért könyörög, az uralkodóháziért, annak egyes főbb tagjaiért külön-külön megnevezve. A következő rész az év vasárnapjaira vonatkozó szent leczkéket, evangéliumokat, kollektákat azaz imádságokat adja; majd az áldozás vagy úrvacsora szertartása következik.

The order for the administration of the Lord's supper or Holy Communion, melynek imádsága részben szintén a kath. misekönyvből vannak véve s Jézus valóságos jelenlétét emlegetik a kenyér és bor színe alatt. Ezután a keresztség, bérmálás, házasság, szertartásai jönnek, majd a beteglátogatás, a betegek áldozása és a temetés. Az új anyák avatása a templomban, ily czim alatt fordul

Jének nevezni. Jankó ellenben azt tette, hogy rögtön utra kerekedett Dragovicza felé és megkérte a kezét a kedvesének. Most nem kosarozták ki. A gazdag leány kezét megtagadták tőle, a szegényét, a koldusát odaadták neki. No de honnan e nevetés megint János?

— Kérlek, csak folytasd!

— Már nem igen van mit. A kitarító fáradság, a sok czélszerű befektetés és újítás meghozta jutalmát, Jancsi birtokának értéke megsokszorozódott, s most boldogan vezeti rendezett gazdaságát egy bájos feleséggel az oldalán. Ennyiből áll a te történeted, Jancsim! Ertesd már, hogy miért szeretném annak cziméül e szavakat: »A nemes tett jutalma« választani?

Jancsi elkomolyodott s gondolatokba merült. Azután hirtelen felém fordulva s keményen szemem közé nézve így szólt: Hiszed még, hogy vannak szerelmi házasságok a földön?

— Miért ne hinném? A te eseted is meggyőzően bizonyítja.

— No hát az én véleményem az, hogy nincsenek. Vedd tudomásul.

— Ne tréfálj Jankó! Érdekes ember vagy, mondhatom. Igazán neveltséges: Előbb elmondhatja magának más által a maga történetét, majd letagad olyan tényeket és valóságokat, miket minden kis gyerek, Hököm Matyi is tud a vidéken.

— Figyelj ide — folytatá János — ha valamikor éjnek idején utadba vetődik egy vila

(tündér) és három jó kívánság közt enged választást, el ne feledd, hogy egy szerencsés megelégedett arcot kérj ki tőle a sors kegyéből magadnak. Drága kincs ez egy embernek, elhiheted. En tulajdonosa vagyok születésem óta. Te elmondad nekem elejétől kezdve mind, a mit a világ rólam pletykál. Értsd meg, ha ilyen szerencsés megelégedett arczom nem volna, egész mást beszélne nekem ma rólam az emberek.

— Kezdelek nem érteni.

— Ugyebár, te hiszed az én ugynevezett szerelmi házasságom históriájában is?

— Hogyne! Minden bizonynyal.

— Nos hát barátom, előttem nem titkolok semmit. Tudj meg mindent. Halld meg az eredetét az egésznek. Mint helyesen megjegyezted, elhagytam Dragoviczát, nehogy minduntalan lába alatt legyenek Ljubának és bizonyos embereknek. Nagyon kinos valami, midőn az embereknek a visszautasított, kikoszorózott kérő szerepét kell játszania. Pusztát vettem. Mig egy gazda egyebet sem tesz, csak azt, a mit a szántás, vetés, boronálás és aratás szavak kifejeznek, addig nincs semmi baja s nem fő a feje a gondoktól; mikor azonban az idegen szavakkal kezd dolgozni, olyan formán, hogy investál, regulál és amortizál, akkor vége. Az idegen szavak nagyon sokba kerülnek a falusi embernek: pénzzel táplálkoznak. Nekem meg épen ez volt szükében. Az adósság rövid idő alatt rettenetesen fel szaporodott úgy, hogy a fülem hegye sem látszott ki belőle.

Már nem csupán a gyáraknak és kereskedőknek tartoztam, hanem adósa voltam főnek-lának a vidéken, az összes ismerősöknek és szomszédoknak. Nagyon csalódott tehát, a mikor azt hiszed, hogy a »legjobb családok szívesen fogadtak volna családtagnak a körükbe«, mert épen ezek a »legjobb családok«, a melyek lenéztek és semmibe sem vettek, dacára az én megelégedett és szerencsés ábrázatomnak, mely oly sok embert csalódásba ejtett és félrevezetett.

Nagy szorultságomban, mielőtt föbe löttem volna magamat, egy végső próbához folyamodtam: hátha sikerül az öreg Milakicsot megszelídítenem. Arról, hogy ez az ember megbukott, sejtelmem sem volt. Hogy is lehetett volna róla tudomásom? Annyi gondom volt, hogy még a magam bajával is alig értem rá törődni, nem hogy a más baját firtattam volna. Pár napig birkóztam, viaskodtam az önérzetemmél, büszkeségemmel, mig végre tette határoziam magamat. Becsomagoltam frakkomat, utiruhámat, — továbbá hogy minden eshetőségre készen legyek, — revolveremet s utra keltem Dragovicza felé. Apósomékat nagyon felindultaknak, izgatottaknak találtam, de eszembe sem volt rosszat gondolni. Ügyemet olyan gyorsan akartam rendbehozni, nyélbe ütni, hogy még ahhoz sem volt türelmem, hogy megvárjam, mig egyedül lesznek. Azon melegében, Ljiba és testvére előtt kértem meg a leány kezét. A mint kéréssem előterjesztettem, nagy meglepetésemre az öreg Milakics elkezdett zokogni s úgy hulltak

elő: Churching of women (szóról szóra: az asszonyok templomozása). Az imádságos könyv első részét a kiközösítés, excommunicatio szertartása zárja be.

A könyv második része a zsoltárokkal, azaz 150 zsoltárral kezdődik. Jellemző az angol nemzetre, hogy külön imádságot mondának ha tengeren utaznak, pl. thanksgivings after a storm: hálaadás tengeri vihar után, after victory = győzelem után, temetés a tengeren: the burial of their dead at sea. Még érdekesebb ami erre jön: hálaadás, hogy a lőpor-összeesküvés, illetőleg merénylet nem sikerült (I. Jakab ellen) valamint az engesztelő ájtatosság I. Károly király meggyilkolásáért kit vértanúnak nevez a common prayer book; továbbá hálaadás a királyság visszaállításáért. The restoration of the royal family. Erre egy rövid hitvallás következik, melynek egyik-másik cikkelye heves támadás a kath. vallás ellen, végül aztán a zsoltárok jönnek versben.

Ez azon érdekes könyv tartalma, melylyel legújabbán muzeumunk gyarapodott s melyért egyik-másik angol muzeum kétségkívül nagy összeg pénzt adna.

Városi közügyek.

Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését.

Jelen voltak: Beöthy László főispán, elnök; Sipos Orbán, Rimler Károly, Rádl Ödön, Némethy Károly, Papp Miklós, dr. Nagy Géza, Mezey Mihály, Dús László, Mihály Adolf, Huzella Gyula, dr. Grámm Károly, Hlatky Eudre, Szokoly Tamás, Lukács Ödön aljegyző.

A polgármester jelentése.

Rimler Károly főjegyző felolvasta a közigazgatás múlt havi állapotáról szóló jelentést, amelyből közöljük a következő érdekesebb adatokat:

A közegészségügy állapota május hónapban kedvezőtlenebb volt, mint a megelőző áprilisban, mert 19-el több volt a halálozások száma. A heveny fertőző betegségek közül a kanyaró

a könnyei, mint a záporosó. Egyszer csak azon vettem észre magamat, hogy Ljuba a nyakamban csúng, míg az anyja egyre csak azt hajtogatta, hogy milyen jó, milyen aranyos ember vagyok én.

Mit jelentsen mindez, találgattam magamban. Később természetesen megtudtam az igazságot a maga meztelen valójában: apósom csődhe jutott. Olyan különös hangulat szállott meg, magam sem tudtam, mit csináljak. Kárjaim közt tartva az én szerelmes galambomat, ott állottam a bukás és nyomor szélén. Azt tettem, hogy megelégedett arcot vágtam a dologhoz. Azért nem lövöm agyon magamat, okoskodtam magamban. Kötelességeim vannak a leánynyal szemben, a ki hitt a nagylelkűségemben s csak az lebegett előtte, hogy tegnap még földhöz ragadt szegény volt s ma egy önzetlen s páratlan becsületes férfinak a felesége.

Az történt, hogy ezen estén revolverem miad a hat töltését kilőttem az ablakon s beleeresztettem egyiket a másik után hat fának a testébe, mely fák mindenikét egy-egy hitelezőmről neveztem el. Mikor a dologgal kész voltam, egészen megnyugodtam: tudtam, hogy nem fogom magam elemészteni, hanem hogy bátran szembe fogok szállni Ljuba oldalán a küzdelmekkel.

Vajjon megcsaltam ezzel őt? Korántsem. Én őt soha sem szüntem meg szeretni. Az igaz, ő vagyonos, jómódu embernek tartott engem s én szegény voltam. De hisz én sem vol-

16, a vörhegy 3, a roncsoló toroklob 2, a hasihagymáz 3, a fültő mirigylob 2, a hőkhurut 7 esetben fordult elő. Élve született május hónapban 69 fiu, 76 leány, összesen 145 gyermek; meghalt 55 férfi, 76 nő, összesen 121 egyén. Az elhaltak közül 20 idegen volt. Városrészek szerint elhalt: V.-Olasziban 21., V.-Ujvárosban 39, Váralja-Velenczén 27, a kórházakban 34. Az orsz. betegápolási alap terhére 640 egyént gyógykezelték a kórházakban.

A közbiztonsági állapot május hónapban elégitő volt. Lopás 49, gyilkosság 1, súlyos testisértés 3, könnyű testisértés 6, család 3 sikkasztás 4, magánlaksértés 1 esetben fordult elő. Nyomozás teljesített: a kir. ügyészség rendeletére 16, idegen bíróság és közigazgatási hatóság megkeresésére 32. Letartóztatva volt 72 egyén s ezek közül a bírósághoz átkísírtetett 15, eltolonczoltatott 57. Kihágási feljelentés 88 esetben tételt.

A közadók befizetésének eredménye kedvező volt, mert 6355 koronával több folyt be, mint a múlt év hasonló időszakában.

Befolyt:

kincstári adóban	—	—	102729	kor.	88	fill.
kamatban	—	—	861	>	22	>
betegápolási pótdó	—	—	2940	>	51	>
kamatban	—	—	9	>	93	>
hadmentességi díjban	—	—	93	>	47	>
kamatban	—	—	1	>	27	>
bélyeg- és jogilletékben	—	—	3914	>	02	>
kamatban	—	—	263	>	72	>
iparkamarai díjban	—	—	491	>	44	>
kamatban	—	—	8	>	56	>
tőzsdehír	—	—	40	>	—	>
gazdasági munkás és cse- léd segélypénztárdíj	—	—	9	>	60	>

Törvényhatósági utadóban 9217 kor. 54 fill., kamatban 64 korona 83 fillér folyt be.

A kapitányi hivatal mint I. foku iparhatóság által május hónapban kiadott 11 iparigazolvány, megszünt 5 iparüzlet.

Tudomásul vették, a szakelőadók nemleges jelentéseivel együtt.

Sipos Orbán kir. tanfelügyelő előterjesztést tett, hogy meglátogatta a közs. polgári fiu-, és a községi elemi leányiskolát, továbbá a római katolikus tanító- és tanítónő-képezdét, az óvóképezdét.

Tudomásul vették.

Rudomfeld Lajos mindszentpusztai bérlő vízzel higitott tejet küldött be Nagyváradra. A kapitányi hivatal 150 koronára büntette. A közigazgatási bizottság a büntetést felemelte 300 korona fő-, és 150 korona mellékbüntetésre.

tam vele máskülönb. Én is gazdagnak tartottam őt. Es ha kirántják alólam a gyékényt, elveszik tőlem a hitelezők az én kis tanyámat? Mi történik akkor? A betevő falatja nálam is kikerült volna, elvégre is nem kellett volna éhen halnia. Belevágtam merészen. Elvettem Ljubiczámát. Soha sem vágtam megelégedettebb arcot, mint ezuttal. Hitelezőimet sikerült engedékenységre bírni s haladékat adtak. Így telt el hét esztendő. A világ előtt folyton megelégedett arcot mutattam s rózsás kedvemről itélve az emberek mind boldog, irigyelt embernek tartottak. Azok, a kiknek adósa voltam, türelmesen várakoznak pénzükre. Ha elszakad türelmének fonala egyiknek-másiknak, úgy kifizetem őt azzal az összeggel, melyet egy harmadiktól kölcsönzök. Három-négy év múlva már teremni fog a szőlőm, répa ültetvényeim is lábra kapnak, a földem is rendbe jön, míg nem egyszer egy szép napon tán úgy tíz év múlva, ha az Isten is úgy akarja, — megvalósul mind az, a mit a világ szája rólam költött s ura leszek mind ama sok szép vagyonnak, mely még csak a mesében képezi tulajdonomat. Egyelőre nem tehetek egyebet, mint mosolygok és megelégedett arcot vágok a világ folyásához.

— S a te feleséged nem sejt semmit erről a különös szerelmi házasságról?

— Egy köröm feketénit sem. — Sokkal jobban szeretem és kimélem őt, semhogy ábrándjait, illuzióit elrontanám.

A helyettes anyakönyvvezető ügye.

Lukács Ödön aljegyző előterjesztést tett arról a kellemetlen ügyről, amely egyes helyi lapokban kezdődött holmi leleplezésekkel s Kiss László helyettes anyakönyvvezető elmozdítását vonta maga után.

Az előterjesztés szerint Dencs János tb. kanonok, esperes-plébános szabálytalanságokra jött rá az anyakönyvvezető hivatalban, mire Komlóssy József anyakönyvvezető vizsgálatot tartott. Ennek az eredménye az lett, hogy a polgármester Kiss Lászlót felfüggesztette s ellene fegyelmit rendelt el.

Kiss László, jóllehet először önmaga kérte a fegyelmi vizsgálat megindítását, most megfelebbezte a fegyelmit elrendelő határozatát a polgármesternek. Felebbezése szerint, vele jogtalanul, törvénytelenül bánt el Komlóssy József, mikor durva sértésekkel illetve s a hivatalból kitiltotta. Azt visszautasítja, hogy a lapoknak ő adta volna a támadó cikkekhez az anyagot. Kéri, hogy minden vádat közöljenek vele, hogy azokat megcáfolhassa. Kéri továbbá, hogy az I. foku határozat megváltoztatásával helyezték vissza az állásába. A felebbezés indokolása erősebb kifejezéseket tartalmaz, különösen Komlóssy József anyakönyvvezetővel szemben, akit támad. Durva önkényvel, törvénytelenül, majd hivatkozik arra, hogy a főispán szavai szerint az anyakönyvi hivatal teljesen rendben találták. Tiltakozik az ellen, hogy szabálytalanságot követett volna el. Az akták eltűnésében nincsen része. Törvényszerű eljárást kér.

Beöthy László főispán szólalt fel először.

Az anyakönyvi felügyelő némi szabálytalanságokat talált, de az nem lett megállapítva, hogy ki a hibás. A Komlóssy vizsgálatánál olyan dolgok kerültek napfényre, amelyek folytán a polgármester szükségesnek látta Kiss László elmozdítását. A fegyelmi eljárás nem csak a tisztviselőnek az érdeke, de a közönség megnyugtatása is követeli. A vizsgálat vezetésével bízzák meg a főjegyzőt.

Mihály Adolf helyesli a főispán által mondottakat, de más indoklással. Azért indítsák meg Kiss László ellen a fegyelmi vizsgálatot, mert ő maga kérte.

Szokoly Tamás kifogásolja, hogy az anyakönyvvezetői hivatalból is felfüggesztették Kiss Lászlót, holott ehhez csak a miniszternek lett volna joga. Lett-e közölve a belügyminiszterrel, hogy milyen visszaélés vagy szabálytalanság történt. Az egész dologban különben személy elleni hajszát lát. A felebbezésnek helyet ad.

Beöthy László főispán kimutatja, hogy a polgármester teljesen szabályszerűen járt el. Még a jogot is megvonhatta volna a polgármester Kiss Lászlótól, de ezt az ő kérésére nem tette.

A vita befejeztetvén, elfogadták az előadói javaslatot s így a felebbezés elutasításával megindítják Kiss László ellen a fegyelmi vizsgálatot.

Néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Igazságszolgáltatás.

Határozat a Löwy ügyben. A Löwy Ignác peczeszöllösi sörgyáros ügyében a vadtanács tegnapi határozatával továbbra is fentartotta az elrendelt vizsgálati fogságot.

Urnepja.

A kath. egyház legfényesebb ünnepének elég jó idő kedvezett. A püspöki székesegyház zsufolásig megtelt hívőkkel s az udvaron és utcán hullámozott a polgárok óriási tömege. Szent mise után ájtatos lélekkel hallgatták Grócz Béla kanonok szép egyházi beszédét. A szent misét dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök végezte, de a körmenetben Radnay Farkas pápai praelátus végezte a szertartásokat. Hatalmas kép volt a teljesen kifejlődött körmenet. A fehér ruhás leánykák kedves csoportja, az ifjuság tömege és kifogástalan rendje, a diszbe öltözött papság és a katonaság képezte a keretet. A lassan húzóódó prosceció közepén lépdelt Radnay praelátus a legméltóságosabb Oltárszentséggel, a diszörség és 12 tekintélyes polgár között, akik a baldachint vitték. A katonaság az egyes sátoroknál sortűzet adott. A processió a legszebb rendben folyt le.

* * *

Az Urnap alkalmából dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök Ő Eminenciája nagy ebédet adott, melyen részt vettek:

Beöthy László, Vinkler József, Aulich Henrik, Tassy Pál, dr. Laurán Agoston, br. Stipsics József, Széchenyi Jenő, dr. Bozóky Alajos, dr. Steinberger Ferencz;

Lovetto Károly, Szunyogh Péter, Nagy Ferencz, Lőrinczy Dénes, Radnay Farkas, Papp Miklós, Palotay László, Schöpflin Agost, Dencs János;

Sal Ferencz, Bunyitay Vincze, báró Nagy Gyula, Fetser Antal, Major Miklós, Rimler Károly;

Grócz Béla, Horváth Lajos, dr. Hoványi Gyula, Vucic Vazul, Nogely István, Géczy Lajos;

Dús László, Gabriely Lajos, Bereczky Géza, dr. Schweiger Ede, Milibák József, Szilárdy Ernő, Rozsly Géza;

Kotunovics Sándor, Krüger Viktor, Gerő Armin, dr. Vimmer Julián, Stark Gyula, Koritsanszky Gábor, Hoffmann Henrik, Schavel János, Mustyán János;

Edelmann Lipót, dr. Vucskics Gyula, Andriská Károly, Czigelt József, dr. Szemethy Géza, Mayer Antal;

Brantsch Gusztáv, Kugler Albert, Belezny Antal, Nozáky Rudolf, Gábor János, Nyári Ignác.

Az asztal gyönyörűen volt diszítve virágokkal, különösen temérdek rózsával és szegfűvel.

Az ebéd menüje a következő volt:

Céans ommé à la Richmond.
Eheud-froid de chevreuile
Jambon braisé à la Neapolitaine.
Asperges sauc crème
L'oie rōti
Salade de saison.
Pouding Royale.
Glace varié's.
Dessert's.

Ebéd alatt a rezidencia előtt a 37. ezred zenekara Fiala karmester vezetése alatt a következő darabokat adta elő a töle megszokott praecisitással:

1. Boieldieu: Nyitány *A fehér nő* operából.
2. Eismann: Katonaélet. Keringő.
3. Gounod: Szemelvények a *Romeo és Julia* operából.
4. Wetaschek: Üdvözlő. Polka.
4. Strobel: Magyar népdalok.
6. Verdi: *Aida* cz. opera finaleja.

Az ebédnél feköszöntőket nem mondtak, Fél háromkor Ő Eminenciája asztalt bontott s a vendégek búcsút vettek Ő Eminenciájától kinek minden vendéghez volt néhány szives, leereszkedő szava.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Junius 9. A régész egyesület közgyűlése d. u. 5 órakor.
Junius 12. A Kath. Kőr választmányi ülése d. u. 6 órakor.
Junius 12. Keresk. érettek júniálisa a Püspök-Fürdőben.
Junius 15. Katholikus kör júniálisa a Püspök-fürdőben.

* **Koronázási évforduló.** Harmincz-négy év előtt nagy ünnepe volt a magyarnak. A király és a nemzet megértette egymást s a király fejét megérintette a Szent István koronája, a nemzet pedig visszakarta önmagát. A szétvált utak összetalálkoztak egy dátumban, mely egy sokat szenvedett, árva nemzetre hozott végtelen örömet. Junius 8-án volt ez a nagy ünnep s azóta minden évben, minden junius 8-án újra ünnepelünk azzal a lelkesedéssel, azzal a végtelen nagy örömmel, mint harmincz-négy év előtt... amikor hosszú, küzdésteljes mult után először szállt el a nemzet ajkáról az ige: »éljen a király!« Mert nagyon... nagyon árva volt a magyar s ez az árvaság szünt meg. Lett koronás királyunk, aki megérté panaszunkat, aki atyai jóindulattal segít a mi nagy bajunkon. A nemzet a mai évfordulón még nagyobb lelkesedéssel kíván sok jót a legelső magyar embernek.

* **Kitüntetéses alapvizsgálatok.** A kir. kath. jogakadémián tegnap kezdődtek meg az alapvizsgálatok, még pedig kiváló jó sikerrel. A második alapvizsgálatot mind a hat jelentkező kitüntetéssel tette le, névszerint: *Alföldy Géza, Dukesz István, Krüger Jenő, Molnár Kálmán, Schweiger Gyula és Szkalák Zoltán.* Az első évek közül kitüntetéssel vizsgázott *Voszka István.*

* **Milyen idő lesz szeptember végéig.** 1888-ban Berold, a híres meteorologus hosszú évek megfigyeléséből bebizonyította, hogy a zivatarok huszonhat napos periodusokban jelentkeznek. Ennek a felfedezésnek egyelőre azonban csak elméleti jelentősége volt. 1898-ban Eckholm és Arrhemus a két svéd kutató ismét két zivatar periódust fedezett fel, a melyek a hold állásával bizonyos tekintetben összefüggnek. Az első iperódus tartama 25-93 nap és a zivatar gyakorisága abban az időben 83-4 és 111-4 százalék közt ingadozik. A második periódus hossza 28-32 nap és az ingadozás 69-1 és 128-6 százalék között mozog. A harmadik periódus 29-51 nap közt váltakozik és a zivatarok gyakorisága 81-7 és 132-9 százalék közt mozog. Schmidt Ágost stuttgarti tanár ennek a három periódusnak az összetételéből ez év szeptember végéig grafikai táblazaton kimutatta a zivataros napokat. Allitása szerint junius 8-ig csökken a zivataros napok száma *8-ától 14-éig* többször lesz zivatar, hogy 18-ig ismét jó idő következék be. Junius 27. és 28-án pedig ismét emelkedik a zivataros napokra való kilátás. Julius 5-ig csökkenés áll be, a mely 10-ig tart el és 25-ig ismét zivataros napok lesznek. Augustus 3-ától szeptember 10-ig a rendesen csendesebb napok lesznek. Szeptember 15-től ugyane hó 22-ig pedig még kevesebb kilátás van esős, zivataros napokra.

* **Búr küldöttek Budapesten.** Tegnap, junius 7-dikén érkeztek a magyar fővárosba ifjabb *Devett János* és *Valentin* búr parancsnokok, a délafrikai köztársaságok kiküldöttei. Báró *Reibnitz*, a németországi búr-liga elnöke már csütörtök este megérkezett Budapestre és a Hungária-szállóba szállt. A küldöttek elé a fogadóbizottság zászlók alatt vonult ki. A fogadtatás negyednyolczkor a keleti pályaudvar peronján történt. Junius 8-dikán leteszi *Devett* a

délafrikai köztársaságok nevében *Petőfi szobrára* a koszorút. Junius 8-ikán megtekinik a főváros nevezetesebb épületeit Este színházba mennek, majd lakoma lesz a Hungária-szállóban. Vasárnap délután 5 órakor lesz a Tattersailban a nepgyűlés. A búr küldöttek, ha meghívást kapnak az ország vidéki városaiból, oda is lerándulnak nyolcz napi körutra. A budapesti búr-bizottság fölhívja a vidéki búrbarátokat, hogy az esetleges meghívásról táviratilag értesítsék a budapesti bizottságot. — A Városligeti Színházban a búr küldöttek tiszteletére előadják *Feld Aurél* és *Donáth Ede* látványos színművét, *A búr háboru-t.*

* **Fényes esküvő** folyt le csütörtökön a várad-olaszai gör. kath. templomban. Ifj. *Klintonok János*, végzett papnövendék vezette oltárhoz kedves és szép aráját *Paksy Gusztáv* leányát: Irénkét. Az esketési szertartást a vőlegény nagybátyja dr. *Laurán* Agoston pápai praelátus végezte, ki az ifju párhoz a szertartás végeztével intézett eszmegazdag beszédben fejtette ki azon viszonyt, mely Jézus Krisztus és Egyháza és a házasság szentségében egyesült felek között létezik. A szertartás folyama alatt az egyházi énekeket a gör. kath. képezdei növendékek énekkara végezte *Palády* Leontin aligazgató vezetése mellett a legnagyobb precizitással. Násznagy volt: *Keszthelyi* Zoltán, tb. megyei főjegyző, a menyasszony nagybátyja. Nyoszolyó leányok voltak: *Dajka* Aranka Püspökiből, *Paksy* Rózsika Jankáról, *Kövér* Ella és *Szabó* Teréz. Vőfélyek pedig: *Dajka* Endre, *Paksy* Feri, *Klintonok* Jenő és *Cinka* Viktor. Jelen voltak még a vőlegény szülői: *Klintonok* János, érkenézi gör. kath. lelkész és neje *Onága Czili*, *Román* József ügyvéd, *Tóth* Márton, *Imrik* G. dr., *Brán* Feliczián főesperes, *Gencz* János esperes, *Sebestha* Hugó tanár, dr. *Kovács* S. János felső keresk. igazgató, *Marozsán* János tanulmányi felügyelő, *Cinka* János gör. kath. lelkész, *Buna* János ügyvéd, *Parabek* Antal földbirtokos (Szakadát), *Magyary* Adorján földbirtokos (Vértes) stb. *Parabek* Antalné, özv. *Onaga* Miklósné, *Czinka* Jánosné, *Magyary* Adorjáné, *Onaga* Róza, özv. *Kövér* Sándorné, *Szabó* Gyuláné stb. Esküvő után *Paksy* Gusztáv vendégszerető házában gyűltek össze a vendégek, honnan a legjobb hangulat hatása alatt csak reggel távoztak el.

* **A jövő évi esküdték.** A jövő évi esküdték lajstromát most állítják össze a városházán. Felhívjuk azoknak a figyelmét, akik összeíró lapot kaptak, hogy azt mielőbb szolgáltatásuk be a városházán a közigazgatási kiadóban.

* **Halálos kaszavágás.** Megrendítő eset történt e napokban az aracsi réten, a hol két elkeseredett szomszéd kaszával rontott egymásnak s a szörnyű tülekedésnek mind a kettő áldozatul esett. *Lyukics Száva* és *Zsifkovics* Mláden aracsi lakosok tőszomszédok örökös ellenségeskedésben éltek egymással. Ez a két szomszéd a tavasszal kaszáló füvet bérelt az aracsi réten s a véletlen úgy akarta, hogy bérelt földjük ismét egymás mellé kerüljön. *Lyukics Száva* a mult szerdán kaszálni ment a rétre. *Zsifkovics* megtudta, hogy szomszédja ott van. Délután már ő is ott volt a fiával együtt, mint otthon emlité, nehogy *Lyukics* elkaszálja az ő szénáját. *Zsifkovics* és fia, a mint kiérték a rétre, hamarosan belekötöttek *Lyukics* Száva, a ki állítólag már az ő szénájukból is vágott. E miatt megindult a pörlekedés, a mit tetlegesség követett. A két *Zsifkovics* kaszával rontott *Lyukics* Száva, a ki szintén kaszával védekezett, de oly szerencsétlenül, hogy kaszájának a hegye belevágódott a fiatal *Zsifkovics* karjába. A mint az öreg *Zsifkovics* ezt észrevette, két hatalmas csapást mért a kaszával *Lyukics* fejére, ki a sérülés következtében rögtön meghalt, a két gyilkos pedig elmenekült haza. Este felé találta meg *Lyukics* holttestét néhány arra járó munkás. A csendőrség azonnal a két *Zsifkovics*ot vette gyanuba, de mire azokat kérdőre voahatták volna, az öreg *Zsifkovics* a padláson felakasztotta magát.

* **Dr. Péchy Károly temetése.** Nagy katonai pompával ment végbe tegnap délután dr. Péchy Károly cs. és kir. tőrzsorvos temetése. A gyászszertartást *Materny Imre* ág. ev. lelkész végezte, mely után a remek masszív érc-koporsót feltették a négyes fogatu diszes, üveges halottas kocsira és elől egy őrnagy vezetése alatt egy zászlóalj katonaság az összes fő- és törzstisztekkel, utána a katonazenekar és a virágkocsi tele szebbnél-szebb koszorúkkal. Az impozáns gyászmenet a városon végig az újvárosi központi temetőbe vonult, hol a családi sírboltba örök nyugalomra helyezték. A temetésen jelen voltak: a katonai tisztikar, az orvosi kar, a Polgári takarékpénztár igazgatósága, Tichy Gyula, Hegedűs Géza, Molnár Lajos, Vinkler Lajos, Schenker Mihály, Bartsch Sándor, Bartsch Arthur, Sződényi Nándor stb.

A koszorúk feliratai a következők voltak: Felejthetetlen édes apámnak — szerető fia Károly.

Felejthetetlen kedves jó férjemnek — szerető neje.

Felejthetetlen sógorunknak — Ilona és Géza.

Az evang. egyház — tisztelete jeléül.

A Polgári takarékpénztár igazgatósága — szeretett tagtársának.

Szeretett jó bácsinak — Nelli és Béla.

Des officiers Corps des Inf. Rg. des Erzherzog Josef N° 37.

A legkedvesebb rokonnak — Péchy Antal és neje.

A diszes temetést *Weiszlovits Adolf* és fia első nagyváradi temetkezési intézete rendezte.

* **Halálos csolnakázás.** Nagy szerencsétlenség történt Horgos és Szt.-Mihály között a Tiszán Hubács Gyula és Lantos Imre fiatal tanítók szerdán délután sétára mentek Pálffy Anna tanítónővel és Iricz Janka, Iricz Mór gyálai kereskedő leányával. Sétálás közben a Tiszaparttra értek, ahol véletlenül egy halász csolnakót találtak. A két fiatalember rábeszélte a velük volt hölgyeket, hogy csolnakázzanak. A két nő eleinte vonakodott csolnakba ülni, de a fiatal emberek addig biztatták őket, míg végre engedtek. A két fiatal ember megindította a könnyű járművet. Eleinte csak a gyálai oldalon csolnakáztak, miközben Hubács azt az indítványt tette, hogy menjenek át Horgosra, az odaváló kántortanító látogatására. A társaság elfogadta az indítványt és szerencsésen át is jutottak a tulsó partra s miután a tervezett látogatást megtették, este 9 órakor indultak vissza. Azonban magukkal vitték egy Baits György nevű gyálai fiatalembert is, akivel ott Horgoson találkoztak. Alig haladtak el a parttól mintegy száz lépést, amikor egy üresen lefelé haladó vontató gőzhajó bukkant eléjük a kanyarulattól. A hajóból nem vették észre a csolnakot, ezek pedig azt hitték, hogy kitérhetnek a veszedelem elől, de hiába való volt minden erőlködésük. Mire a hajóról észrevették őket, a csolnakot már fölfordította a hajó s az utasok Hubács kivételével a hajó kerekai alá kerültek s ott is lelétek halálukat. A szerencsétlenség után rögtön megkezdtek a mentési munkálatokat, de csak Hubácsot sikerült megmenteni, aki uszással menekült meg. A vizsgálatot a szerencsétlenség előidézőjének kiderítése végett megindították.

* **Halálharc a földért.** Udvard község lakosait már régóta izgalomban tartja az, hogy a község vagyonosabb polgárai minden áron felakarják osztani a község határában lévő urbéri birtokot. Ez a birtok közel 3000 holdat tesz ki, a mit a község évenként a szegényebb lakosság között osztott szét mérsékelt hasznó-bér mellett. Udvardon sok a szegény ember, de elégedettek voltak, mert évenként minden egyes lakos juthatott annyi földhöz, hogy a terméshől a bérlet, az adó és az évi kenyere fedezve volt. Most ettől akarják megfosztani őket. A birtokosok tehát elhatározták, hogy a birtok felosztása iránt pert indítanak. Hogy az előjáróság ezzel a mozgalommal szemben minő álláspontot foglaljon el, ezt a tegnap megtartott képviselőtestületi közgyűlésen kellett volna

eldőnteni. A képviselőtestületnek azonban legnagyobb részben azok a tagjai, kik a földfelosztást követelik, ennél fogva előre volt látható, hogy a községnek mint erkölcsi testületnek a képviselőtestületi határozat folytán bele kell nyugodnia a felosztásba. A szegény nép azonban, mely a felosztással kenyerét látta veszélyeztetve, nem így gondolkodott. Már a közgyűlést megelőzőleg több helyen összegyűltek és tanácskoztak a teendőknél. Szerdán pedig a közgyűlés előtt már majdnem az egész község talpon volt és a község háza körül gyülekeztek. A mikor megtudták, hogy a közgyűlés a felosztás mellett döntött, berohantak a tanács-terembe s azokat a képviselőket, kik a felosztás mellett agítottak, hajuknál fogva kivon- szolták az udvarra és ott a legkegyetlenebb módon elverték őket, úgy annyira, hogy Árpás Ferencz és Hudra András a község legvagyonosabb polgárai még ott a község ház udvarán meghaltak; Benkovicz Gábor bíró, Szabó Ferencz, Palotás Mihály és Sudra András oly súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy felgyógyulásuk alig remélhető. Az esetről azonnal értesítették a csendőrséget, mely egy csendőrhadnag vezetése alatt még azou éjjel megérkezett és a főkolompokat: Bucsi Mihály, Balla Gábor, Sente András, Sente Ferencz, Ungvár Bálint és Vasek Antalt, kik a népet izgatták, letartóztatták. A főszolgabíró, a törvényszéki vizsgálóbíró és az ügyész tegnap a helyszínre érkeztek.

* **Robbanás a szeszgyárban.** Nagy szerencsétlenség történt tegnap éjjel háromnegyed egy órakor a budapesti Gschwindt-féle szeszgyár József-köruti telepén. Katerovszky György ötvenhat éves szeszfőző égő lámpával bement az egyik szeszfinomító helyiségbe. Alig hogy az ajtót becsukta, a helyiségben szertefolyt szesz- párák óriási detonációval lángra lobbantak s Katerovszky olyan súlyosan összeégett, hogy haldoklott, amikor a mentők a Rókus-kör- házba szállították. A robbanást minden valószínűség szerint az okozta, hogy a szeszartályt tulságosan megtöltötték és Katerovszky, ki az égő lámpával ment a helyiségbe, ezt nem tudta. A robbanástól összeégett a helyiség minden faalkatrésze és a falak erősen meg- rongálódtak. A rendőrség a szerencsétlenség okának kiderítésére megindította a vizsgálatot.

* **A hűtlen asszony büntetése.** Genfből táviratozzák, hogy Auchéde nevű kocsis, a ki Erzsébet királyné gyilkosát Luchenit annak idején üldözöbe vette és el is fogta, tegnap gyilkossá lett. — Auchédenek ugyanis nagyon csinos felesége volt, akiben vakon bizott és mélyen csalódott. Tegnap este hűtlenségen érte az asszonyt s elkeseredésében úgy állott rajta bosszút, hogy az ölébe kapta és a harmadik emeleten lévő lakása ablakán kidobta az utcára. Az asszony szörnyet halt. Auchéde pedig jelentkezett a bíróságnál, ahol töredelmes vallomást tett.

* **Megmentett gyermekélet.** A víz, mely hűs hullámaiba csalogatja az embereket, mikor a nagy forróság embert, állatot eltikkaszt, nyaranta sok emberéletet követel. Különösen sok gyermek jár szerencsétlenül a fürdő- idény alatt, akik felügyelet hiánya miatt avagy elbizakodásból örvénybe vagy mély vízbe keverednek, ahonnan nincs többé szabadulás, a kiknek a puha vízfénék képezi sirjukat. Urnapjának délutánján is csaknem az a sors ért utól egy falusi gyermeket Pecze-Szöllősen. A merész fürdőző már a halál torkában volt, egészen elmerült a gyilkos hullámokba s csupán felnyújtott karja jelezte, hogy még küzdök a halállal. Ebben a kritikus perczben lett figyelmessé a veszélyre egy arra sétáló ur, a ki haladék nélkül levelezett és a fuldokló gyermeket szerencsésen kimentette. A derék életmentőt, ki nem volt más, mint *Novák József* városi számtiszt, a jelenet szemtanui lelkesen megéljenztek.

Öngyilkos kőműves.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, június 7.

Nagyon érzékeny szíve lehetett Privácsek Mihály kőművesnek s ez az érzékeny szív vitte a halálba. Romantikus és nem mindennapi a története, mert háromszor csalódott. Elettében, halálában és halála után. Megcsalta előbb a felesége, majd egy leánnyal kezdett viszonyt, aki természetesen nem lehetett az övé. Amint leveleiből kitűnik, megbeszéltek aztán, hogy együtt mennek a halálba, de bizony szegény Privácsek Mihályt nem követte a leány, sőt most már nem is akar tudni az öngyilkosról semmit.

Ma aztán kiviszik a temetőbe s elfelejtik az ő romantikus történetét is, éppen úgy, mint azét a sok . . . sok ezerét, akiket szintén vak szenvedélyük vitt a romlás útjára.

Az eset részletei a következők:

Tegnap este háromnegyed 8 órakor *Privácsek Mihály* kőműves, kiskut-utcai 92. sz. alatt levő lakásán agyonlőtte magát. Azonnal szörnyet halt.

A lövés zajára berohantak a lakók s *Privácsek* vérben fetrengve vonaglott a földön, de már nem lehetett rajta segíteni. Azonnal jelentést tettek a rendőrségnek s a kiküldött rendőrbiztos megtartotta a vizsgálatot. Az öngyilkos zsebében nyolcz koronát és 20 fillért, egy ezüst zsebórát és egy takarékpénztári könyvet találtak. A tárgyakat *Pataky Károly* rendőrfogalmazó vette magához. Találtak ezenkívül egy bádóg szoczialista jelvényt, vörös szalaggal és e felirattal: »általános szavazati- jog«. Ebből következteti a rendőrség, hogy az öngyilkos szoczialista volt.

Privácsek, mint ismerősei mondják, szorgalmas ember volt. Hónapokkal ezelőtt hűtlenségen érte feleségét és elkergette. Azóta nem tudott megnyugodni, folyton bántotta a felesége hűtlensége s ismerőseinek említette is, hogy nem éli sokáig tul ezt a nagy szégyent.

Tegnap aztán csakugyan kezébe vette a gyilkos revolvert s szívfejdalmát meggyógyította egy golyóval, mely ez esetben is jól talált. A negyedik borda között hatolt be s keresztül- furta a tüdőt s azonnali halált okozott.

Az elhunyt Mihály nevű kis fiát, neje hűtlensége után édes anyjánál helyezte el.

Két levelet hagyott hátra. Az egyiket özvegy édesanyjának írta, érzékeny búcsút vesz s bocsánatot kért, hogy ily nagy szomorúságot okozott.

A második ironnal irt hosszadalmas végrendelet, melyben azt írja, hogy együtt hal meg kedvesével *Bránhof* Ilonával s kéri, hogy együtt is temessék őket. Búcsút vesz minden hozzátartozójától s különös gyöngédséggel emlékszik meg kis fiáról, aki olyan nagyon árva maradt, feleségének szemére lobbantja hűtlenségét, aztán kéri, hogy az édes apja sirja mellé temessék, fel ne bonczolják és sirjánál a kőműves dalegyesület énekelje el kedvencz nótáit.

A levélben kifejezett kérelmére az ügyesség elengedte a bonczolást. Az említett *Bránhof* Ilona kijelentette, hogy ő Privácsekről nem is akar tudni semmit.

HETI MŰSOR.

Szombat: Francillon (Márkus Emilia vendégjátéka.)

Vasárnap: d. u. Náni.

este A Vasgyáros. (Márkus Emilia vendégjátéka.)

Rablógyilkosság az országuton.

A budapesti főposta igazgatósága tegnap éjszaka táviratot kapott Balassa-Gyarmatról, a melynek tartalma nagy szenzációt keltett. Azt jelentik benne, hogy Balassa-Gyarmat és Rétság között ismeretlen tettesek kirabolták a postakocsit. A rablók megfojtották a kocsist s egészen kifosztották a postát. A többi közt nagy értékű részvényeket és kötelezvényeket is elloptak, a melyeket két nagy fővárosi bank adott föl.

A távirat igaznak bizonyult. Mikor a posta-igazgatóság az esetet a rendőrségnek bejelentette, akkor már a főkapitányság is tudott a borzalmas gyilkosságról. A rétsági szolgabírói hivatal közvetlenül a rendőrségnek megtelegrafálta az esetet. A szűkszavú távirat csak annyit mondott, hogy a Kormos pusztán melletti országuton halva találták a Rétság és Balassa-Gyarmat között járó postakocsi kocsisát. A legényt, a kinek a nevét nem tudják, a gyilkosok megfojtották. A kocsi föl volt feszítve, a tartalma hiányzott. Ballassagyarmat felől két butorszállító kocsi haladt keresztül Rétságon. Lehet, hogy Budapestnek jönnek.

A főkapitányságon Tóth János rendőrfőfogalmazó, a büntetői osztály előadója vette kezébe a vizsgálatot. Négy lovasrendőrt még az éj folyamán kiküldött a butoroskocsik elé, azzal, hogy kihallgatás végett, a mint ráakadnak a kocsik személyzetére, állítsák azokat elő. A lovasrendőrök tegnap reggel hat órakor találkoztak a jelzett kocsikkal Káposztás-Megyeren.

A két kocsin Feuer Ignác balassagyarmati butorkereskedő butort szállított Budapestre. A kocsikat Adam Mór üzletvezető és Elfer Mór Budapesten lakó szállító kísérték. Mind a ketten, valamint a kocsik négy kocsisa egybehangzóan azt vallják, hogy tegnap délelőtt tíz és tizenegy óra között látták a kirabolt postakocsit. Rétság és Vadkert között a Kormos-pusztán mellett csak nehezen kapaszkodott föl két nehéz butoroskocsi, míg az ellenkező irányban haladó postakocsi sebesen gurult a lejtős úton. A kocsis, egy fiatal legény, jókedvűen szivarozott. Mellette egy szürke ruhás, iparosnak látszó ember ült, annak is szivar volt a szájában. A kocsi tetején egy másik, szintén iparoslegény külsejű, tegethof ruhába öltözött ember feküdt. Az arcát nem láthatták mert amikor a kocsi mellettük elhaladt, ez az ember elfordult és a kezével eltakarta az arcát.

A vallomásokból kétségtelennek látszik, hogy a szerencsétlen postakocsist ez a két legény gyilkolta meg. A kocsi tartalmát tegnap délelőtt már megállapította a postaigazgatóság. E szerint volt a kocsiban ezer korona készpénz, egy Budapesti takarékpénztári részvény, hét Leszámitoló banki kötvény, négy Alagut részvény, két alaguti élvezeti jegy, hét villamos vasuti részvény, két Duna-gőzhajózási részvény, három kereskedelmi banki községi kötelezvény, három négy százalékos magyar korona járadék, egy 22/86. számú Tiszaszabályozási sorsjegy és egy 5 százalékos államvasuti kötvény. A rendőrség az elrabolt értékpapírok számát mindenüvé eltelegrafálta, közölte az összes budapesti bankokkal és zálogházakkal és szinte bizonyos, hogy a tettesek, ha a papirosokat értékesíteni akarnák, kézre kerülnek.

EGYESÜLETEK.

Ülés a Kath. Körben. A nagyváradai Kath. Kör igazgató-választmánya f. hó 12-én délután 6 órakor a kör helyiségében ülést tart.

Közgyűlés a régészeti egyletben. Az érdeklődők és mindazok figyelmét, akik nem kaptak volna tévedésből meghívót, ezennel felhívjuk arra, hogy a biharmegyei és nagyváradai régészeti és történelmi egylet vasárnap, 9-én délután 5 órakor közgyűlést tart, melyre a művelt közönséget tisztelettel meghívja és szívesen látja az *elnökség*

Az Orvos-szövetség gyűlése. Az országos orvos-szövetség nagyváradai fiókjá 1901. június 12-én d. u. 5 órakor az orvos-egylet helyiségében tartja *rendes évi közgyűlést*. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Választmány jelentése betervezve a titkár által. 3. Dr. Grósz Menyhért indítványa. 4. Választmány indítványai. 5. Pénztáros jelentése és a jövő évi tagdíj megállapítása. 6. Tisztújítás. Esetleges indítványok a titkárnál beadhatók. Este társas vacsora. Nagyvárad, 1901. június 1. Dr. Grósz Menyhért, titkár.

TANUGY.

Képesítő vizsgálatok. A nagyváradai kir. kath. tanítóképzőben következő eredményekkel folytak le a vizsgák: jelentkezett 8, ebből jelesen képesített 3, jól 3, egyszerűen 1, egy évre visszavetett egy.

Az Orsolya-zárda tanítónő képeződjében jelentkezett 20, a kik közül képesített kitüntetéssel 3, jelesen 11, jól 4, egy évre visszavetettek egyet, 2 hónapra egyet.

A vizsgálatok megtartása után Palotay László kanonok, egyh.-megyei tanfelügyelő Debreczenbe utazott, a hol tegnap és ma folynak a kath. iskolákban a vizsgák.

S P O R T.

Czélövés. A polgári lövőpályán május hó 27, június 2. és 6-án tartott lövészeteken kilőtt 840 golyó közül kört talált 494, — 2907 — körrel, 115 tarack és 38 mély lövéssel.

Szeget lött Mezey Mihály kettőt.

Tizenkettős körbe löttek: Mezey Mihály 4, Vomácska József 3, Kelen Béla, Székely Sándor és Székely Ödön egy-egy golyót.

Tizenegyes körbe löttek: Mezey Mihály 11, Vomácska József 4, Csanda Andor 3, Székely Sándor 3, Kunz Gusztáv 2, Kálmán Sándor, Kelen Béla és Székely Ödön egy-egy golyót.

Dijakat nyertek mélylövészel: Arany díjat Mezey Mihály, ezüst díjakat Vomácska József és Székely Sándor.

Körlövészekre: az arany díjat Mezey Mihály, az ezüst díjakat Vomácska József és Csanda Andor.

SZINHAZ.

M a r g i t.

— Márkus Emilia vendégfellépte. —

A Margitok, mióta Goethe divatba hozta őket, mind szentimentálisok. Nem tehetünk róla, de ha a Margit nevet halljuk, attól elválaszthatatlannak tartjuk a szépséget, a szerelmet és — a könnyeket. Csak hogy míg a szépség mindig hódít s a szerelem mindig bolondul és bolondít: addig a könnyek korszakának van éjjele és nappala.

Jelenleg például a könnyek, a szentimentalizmus sem hatnak meg. Amin nagymamánk órák hosszat boldogan elsirdogáltak és elsóhajtoztak, az minket alig érint mélyebben. A szép szentimentális Margitok kora lejárt s Dumas fils Gauthier Margitja csak mint érdekes kuriózum szerepel már előttünk. A szerencsétlen Margitok divatjokat multák, a szerelmes Margitnak elég egy példányképe: a Goethéé, a szép Margitokat a báltermekben keressük, a szinpadnak nem marad más, mint a *művészi Margitok*.

Gauthier Margit érzélgős szerepét vagy a legmagasabb művészettel kell adni, vagy sehogy.

Ezt a legmagasabb művészetet mutatta be Márkus Emilia tegnap a Kaméliás hölgy című szerepében.

Hatalmas, nagyszerű alkotás. Művészetével feledteti a érzélgőség idegenszerű hatását, megragadja a nézőt s viszi magával abba a csodásan finom sziv-világba, a hol a Margitok meghalnak, mert szeretnek. Elhisszük szavára, hogy vannak ilyen szívek, melyeket a szentimentális szerelem öltet és aztán megöl, vannak kötelességtudásból önfeláldozó lények, vannak apró csekélységek által boldogítható nők — mikor a függöny legördül s megtudjuk, hogy mindez van: a szinpadon, P. Márkus Emilia művészetében.

Valósággal elragadta a nagyváradai közönséget, mely tapsolt felvonásközökben csaknem szüntelenül. Valamelyik lelkes hódolója megolvasta, hányszor hívták ki az este: harminczöttször, nem számítva a nyílt színen kitört tapsokat.

Hogy eltörpültek mellette a többiek csaknem valamenyen! Legpiczikebb volt a leghosszabb: *Dési* (Armand). Igazán nem értjük, hogy a színügyi bizottság lecsepevése után hogy lehetett ilyen nagy szerepet rábizni, még pedig Márkus Emiliával együtt fellépve! Ha szélmalomszerű hadonázásaival nem ad életjelt magáról, minden hosszúsága mellett is elveszett volna. Még a Deus ex machinát is elhibázta, ez helyett *et-et* hallatván, zajos derűtség közepette.

Épp ilyen kellemetlen benyomást tett Nyárainé és Vank is. S ha már a megrovásoknál tartunk, emeljük ki, hogy a nagy meleg kivánatossá teszi ugyan a szellős ruhákat, de csak mértékkel s így sem mindenkinek. Sapi-enti sat.

Márkus Emilia pompás alakításának fénye és a Dési hosszú árnyéka mellett a többi kisebb szereplőt alig vettük észre. Igen jó volt *Benkő* Jolán (Prudence), a ki kedélyességével és *Peterdy* (Duval György), a ki ünnepléses fellépésével hatott. Többé-kevésbé tetszetek Szohner Olga, Pataky Béla, Bognár János, Szarvasi Sándor és Füredi József és Tóvári Anna is.

A rendezés Peterdy érdeme.

K. A.

Endre és Johanna. Csütörtökön este egy oly darabban lépett fel Márkus Emilia, mely Nagyváradon teljesen megbukott. Márkus Emilia művészetének tulajdonítható tehát csupán, hogy az előadás alkalmával tombolt a közönség. Oly sok poézist, oly nagy és megrázó naturalizmust vitt az alakításába, hogy valósággal magával ragadta a publikumot. Művésze a legnagyobb tökélyt érte el e szerepében s számtalanszor hívták lámpák elé a nagy művésznőt. Nem tudunk többet mondani a Márkus művészetéről, elég volt jellemzésére a közönség tüntető tapsvihara.

Endrét Dési Alfréd játszotta s elfogadható alakítást mutatott be, csak keze, meg lába ne volna ennek a fiatal színésznek, mert azokkal igazán nem tud bánni. A többi szerepek jelentéktelenül kicsinyek voltak s Peterdy Sándor, Pintér Imre és Kovács Mariska tüntek ki. Ki kell emelnünk *Somogyi* Károlyt. Igazán kifogástalanul játszott s a meghalási jelenete megrázó volt. E szerepében teljes ismerést érdemel.

A kiállítás fényes volt és a rendezés igen jó.

Vasárnapi előadások. Holnap, vasárnap este lép föl utoljára P. Márkus Emilia, a Nemzeti színház nagynevű művésznője, kinek kiváló alakításaiban négy estén volt alkalma a nagyváradai közönségnek gyönyörködni. A

nagy művész a *Vasgyáros*-ban búcsuzik s Claire szerepét játssza. *Délután* Follinus Aurél híres népszínművét *Náni*t adják félhelyárok mellett.

Márkus Emilia vendéggjátéka. A színház kiváló vendége: P. Márkus Emilia ma negyedszer lép a közönség elé s ezuttal is egyik briliáns alakítását mutatja be. Dumas drámájának *Francillon*nak czimuszerepét játssza a vendégművész, aki holnap vasárnap a *Vasgyáros* Clairjében búcsuzik szinpadunktól. Márkus Emilián kívül a *Francillon*-ban E. Kovács Mariska, Szohner Olga, Peterdy, Szarvasi, Pataky, Erdélyi, Bérczi és Dési játssza a főszerepeket.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 230.

Nagyváradon, szombaton, 1901. június 8-án

Francillon.

Színmű.

S Z E M E L Y E K :

Riverolles marquis — — —	Peterdy Sándor
Lucien fia — — —	Deésy Alfréd
Stanislas — — —	Pataky Béla
Henri — — —	Szarvasi Sándor
Corillac Jean — — —	Bérczi Gyula
Pinquet — — —	Erdélyi Miklós
Francillon — — —	P. Márkus Emilia.
Smitne — — —	E. Kovács Mariska
Anette — — —	Szohner Olga
Eliz, komorna — — —	B. Horváth Irma

Helyárok 25%-al felemelve.

Kezdete fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap vasárnap június 9-én
délután 3 órakor, fél helyárok

N Á N I.

Népszínmű.

este fél 8 órakor, felemelt helyárok

A vasgyáros.

Színmű.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a.

Irtá: Adalbert Károly.

Némethől fordította: Lubinszky Anna.

111.

Ő is keserű kinokat szenvedett. Vétke, hogy sokaknak az örökélet hite helyett az üres formát adta, Sibillában eléje lépett. Képtelen volt segíteni.

— Sibilla! Halottaid Istenben élnek és Isten az élet, melyet most fájdalommal és kétségbeesésben szívsz be!

— Oh! Ezek csak szavak! Ismerem őket. Mind! mind! Hogy ön most hiszi azt, mit akkor ajkával mondott és nem hitt?

— Nem tudom magyarázni, hogy jött. De hogy ezen hit hatalom, mely az örökéletet minden erejével felkelti bennem, azt tudom, érzem minden perczen, mint te a halált és kétségbeesést. Csak az egyet hidd tapasztalatomnak: a kétség, melyet ajkad most kimond, mely kedélyeden most uralkodik, hazugság és ellenséged, az égő vágy, hogy halottaiddal élj, hogy ellenük elkövetett vétkeidet jóvá tegyed, igazság — ez a kötelék, mely tudnod nélkül Istennel fűz össze.

— Nem hiszem, amit ön mond, de hogy az ön ajkairól halom, valóságos csoda. Eledket lehel. Az előbb mondta, hogy adósomnak érzi magát. Hajlandó lefizetni azt ugy, hogy belső életének történetét elmondja? Amit ön atyám a templomban nyújtott, sok volt, de nem minden, én még többet akarok.

— Sokat követelsz gyermekem, de legyen. Ha Rembrand ecsete állana rendelkezésemre, egyetlen pillanat festésével az egész jelenetet élénkebben visszaadám mint azt szavaim tudják.

A vak öreg a padon hátra dőlve, fejét magasan felemelte. A kialudt fekete szemek felé sötét szemöldök borult, melyen csak nyenge hó jelentkezett, míg haja és szakála teljesen fehér volt. Az éles vonásokat, melyeket egykor a rablóvezér szépsége ékített, most seraphszerű kifejezés világítja meg, mely Rafael képeinek szentjeire emlékeztetett.

Nagy élénkséggel beszélt. Minél tovább beszélt annál több élet és szellem mutatkozott arczában.

Oldalán a leány szép halvány fájdalmában megmerevedett Meduza arczával. A kissé lehajtott fej az újra látszott várakozni, mely életre költse.

A külső világ a lemenő nap által gyenge vöröses fénybe volt burkolva. Szellő sem emelkedett. A paplak udvarában oly mély csend honolt, mintha csak az agg, a leány és Thup lettek volna az egyetlen élőlények. Semmi sem szakította meg a beszélőt, ki a figyelmesen hallgatónak élettörténetét mesélte el, egy lélek történetét, mely sokáig tévelygett míg végre megtalálta az Istent.

Midőn befejezte, mindketten hallgattak. Sibillának feleletül egy szava sem volt. Rövid idő múlva kérdé:

— Tudja atyám, hogy Falk Joachim meghalt?

A vak nem tudta. A hír megrázkódtatta. Őszintén szerette a gyermeket, további fejlődését érdeklél és csodálattal kísérte. Eljegyzése Sibillával s annak hirtelen felbontása is élénken emlékében volt.

— Megbántad amit rajta elkövettél?

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A király a Dunán.

Bécs, június 7. A király ma a Duna-csatornán kiment a nussdorfi Donauspitzhez, hogy megnézze a csatornázási munkákat. A király kíséretében volt Paar gróf főhadsegéd, Wittek vasutminiszter, Call báró kereskedelmi miniszter, Kielmannsegg gróf helytartó, Taussig kikötő-építési igazgató, Busjek folyamszabályozási igazgató, továbbá a közlekedési bizottság és a Dunaszabályozási bizottság képviselői. A Duna-csatorna partján nagy közönség gyűlt össze, a mely az uralkodót lelkes ovációkban részesítette. (M. T. I.)

Zavar a búrok fogadásánál.

Bécs, június 7. (Saját tud. távirata.) A búrok megérkezése fél nyolcz órára volt jelezve. A vasutnál igen sokan jelentek meg a fogadtatásukra; de a küldöttség ámulatára a búrok nem voltak a vonatban. Általános zavartámadt s a dolognak csakhamar hire futott a tömegbe, mely ezután még sokáig várakozott, de mikor a fogadó-bizottság nyolcz órakor elhajtatott, a közönség is eloszlott. Ezután a nyugati pályaudvarhoz toltak, mert hire ment, hogy rossz vonatra ültek Marchegnél.

A búrokat fogadó bizottság elmulasztotta értesíteni a búrokat, De-Wettet és

Valentint, hogy merre utazzanak. Marcheg felől jöttek, de senki sem várta őket, s így hajtatott a Nándory tanár lakására a Kálmán-utczába, kihez ajánló levelük volt, de Nándoryt nem találták otthon, mert a keleti pályaudvaron várta őket. Erre mentek Karsay doktor lakására, mivel a vonatnál ismerkedtek meg. Ezalatt míg ezek történtek a Hahely fogadóban, a bizottsági elnök Reibnitz báróval és a búr ügynökökkel a kelenföldről, — hova elbők utaztak, a keleti pályaudvarra érkeztek és jelentették, hogy a búrok nem érkeztek meg s találomra az egész bizottság a nyugati pályaudvarra hajtatott, hátha ott szálltak ki.

Itt azonban senki sem tudott róluk semmit, mert polgári ruhában a többi utasok közzé vegyülve jöttek. Ezalatt Karsay az Erzsébet szállóba küldött, hogy a búrok nála vannak. Az összelálkozás után Dewett és Valentinnal kocsiba szálltak s zászlós kocsikkal a Kossuth nótát éneklő tömegtől kísérve, kilencz órakor körül kocsizták a várost és visszamentek a szállóba. Dewett az erkélyről beszélt a tömeghez. Beszédét Szalay tanár tolmácsolta. Oriási éljenzéssel fogadták beszédét.

A közönség eloszlása után a búrok vacsorához ültek.

Az udvari ebéd.

Bécs, június 7. (Saj. tud. táv.) Az udvari ebéd után a király cerclét tartott. Hosszasan beszélt Szilágyival és Tiszával. Megelégedésének adott kifejezést a delegáció érdemes és kimerítő tárgyalása felett. Az osztrákok közül csak Kra-marzal beszélt.

Öngyilkos hadnagy.

Karánsebes, június 7. (Saj. tud. táv.) Nem rég került ide Polekum Richard 43-ik ezredbeli hadnagy, ki beleszeretett egy polgárcsalád leányába. A szülők ellenezték ezt s ma délután a leányt elküldték egy rokonukhoz. A páluudvaron a fiatalok érzékenyen elbúcsúztak s a vonat elrobogása után a hadnagy a váróteremben szíven lötte magát és azonnal meghalt.

Czigányok bosszúja.

Budapest, június 7. (Saj. tud. táv.) Bács-Topolya községből jelentik a következőket: A község határában megtelepedett egy cigánybanda, mely folytonosan nyugtalanította a község lakosságát betörések és lopások által. Az előjáróság tettenért banda egyik tagját szokatlan módon büntette meg: fejét kopaszra borotváltatta és szélnek eresztette azután. Ez az ítélet nem tetszett a cigányoknak és bosszút esküdtek s egy éjjel három kútat megmérgeztek. A víztől öten meghaltak. A csendőrség elfogta őket s nagymennyiségű mérget találtak náluk.

Nagy vihar.

Madrid, június 7. Regovia környékén nagy zivatar volt, a mely óriási pusztítást vitt véghez. Attól tartanak, hogy emberéletben is esett kár. (M. T. I.)

Tolsztoj meggyógyult.

Budapest, június 7. (Saj. tud. táv.) Tolsztoj Leó gróf, mint Moszkvából írják, betegségéből felépült. A nagy író birtokára utazott.

Botrány egy iskolában.

Liptó-Szent-Miklós, jun. 7. A lipító-szent-miklósi népiskolában Almási István tanító a múlt héten úgy fejbe ütötte Szrnka Emma nevű tanulóját, hogy a leánykának megsérült az agyveje és ma éjjel iszonyu szenvedések után agyrázkódás következtében Hoffmann főorvos kezei között meghalt. Hasonló eset különben több is történt ebben az iskolában. Egy fiúnak a fején az ütlegektől állandó daganata lett, egy másikkal egészen letépték a fülét. A Szrnka leány esete nagy fölháborodást keltett városzerte. A polgárság deputációt készült küldeni a püspökhöz. A plebános pénzbeli kárpótlást ajánlott fel a meghalt gyermek szüleinek. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Szőlőbirtokosok figyelmébe. A nagyváradai amerikai szőlőtelepen e héten az oltó napszám 2 koronával, a kapás napszám 1 korona 40 fillérrel s a kötő napszám egy koronával fizetetik. Nagyvárad, 1901. június 7. Márkus János hegybíró.

Gyapjувásár Miskolcson. A miskolczi idei (VII-ik) gyapjувásárt f. é. június hó 19-én tartják meg a miskolczi Hitelintézet közraktárában. Miről az érdekelteket értesítjük. Nagyvárad, 1901. június 6. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara: Janky József s. k. elnök Dr. Sarkadi Lajos s. k. titkár.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A „Tiszántul” eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

	Budapest, június 7.
Osztrák hitel	689.—
Magyar hitel	691.50
Allamvasút	668.50
Rimamurányi	493.—
Magyar jelzálog	441.—
Salgóterjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hetértékek.

	Budapest, június 7.
Buza októberre	8.05
Buza áprilisra	7.75
Tengeri	5.39
Rozs okt.	6.75
Zab ápr.	5.94
Káposzta, repce, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. június 7-én.

Magyar aranyjárdék 4%	117.85
Magyar koronajárdék	92.95
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4/10%	120.75
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	92.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	99.80
Horváth-szalvónföldterhermentesítési kötvény	93.60
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	173.50
Tiszszabályozás szezedi sorsjegyek kölcsön	145.—
Osztrák járdék papírban	98.25
Osztrák járdék ezüstben	97.80
Osztrák járdék aranyban	117.60
Osztrák korona járdék	96.20
Osztrák államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bank részvény	16.17
Magyar hitelbankrészvény	690.—
Osztrák hitelintézet részvény	669.50
Párisi vista	95.45
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.08
Németbirodalmi márká	117.45
London vista	240.85
20 márkás arany	28.52

A szerkesztővért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.**NYILTÉR.****Pénzkölcsön 8%-ra.**

Értékpapírokra és sorsjegyekre olcsóbb kamatláb mellett, mint

bármely

más **zálogházban**, amennyiben 10%-ra, nagyobb összegeknél

8%-ra

a legmagasabb előleget adja

Klein M. és fia

hat. engedélyezett **zálogkölcsön intézete**
Kossuth Lajos-u. 9.

Értékpapírokat kiváltunk és olcsóbb kamatláb mellett nagyobb előleget adunk.

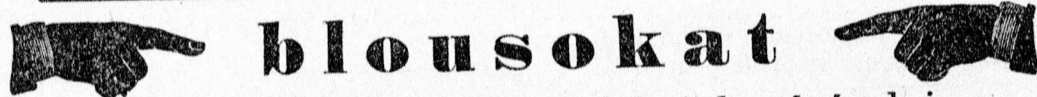
Visszafizetéseket a legkisebb részlettől 114-5-8 lesztéssel elfogadjuk.

A tisztelt vevő közönség szives figyelmébe!

Szines és fekete selyem

szövetek ruhára és blousokra, ugyszintén selyem és

félselyem napernyőket, karton, zephir és selyem

blousokat

ma a legolcsóbban lehet bevásárolni

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA czégnél,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

98-12-15

Huzás visszavonhatatlanul
1901. Június 25^{-én.}

Concordia sorsjegyek
à **1 korona.**

Főnyeremény

30.000 korona
értékű

ajánlja:

KISS DÁVID főelárusító
Nagyváradon.